

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
GJRE

Ελληνική περιοδική
έκδοση για τη
Θρησκευτική Εκπαίδευση

Greek Journal of
Religious Education

ISSN: 2623-4386.

Πληροφορίες για την έκδοση, οδηγίες για τους συγγραφείς και την υποβολή άρθρων / Publication information, instructions for authors and subscription information: <http://www.gjre.gr>

Ομολογιακή και μη ομολογιακή Θρησκευτική Εκπαίδευση. Ποια σημασία μπορεί να έχουν οι όροι σήμερα; Confessional and non-confessional RE. What would be the meaning of the terms today?

Μάριος Κουκουνάρας Λιάγκης / Marios Koukounaras Liagkis*

*Επίκουρος Καθηγητής ΕΚΠΑ

Βιβλιογραφική αναφορά / Reference: Koukounaras Liagkis, M. (2018). Ομολογιακή και μη ομολογιακή Θρησκευτική Εκπαίδευση. Ποια σημασία μπορεί να έχουν οι όροι σήμερα; / Confessional and non-confessional RE. What would be the meaning of the terms today? *Ελληνική Περιοδική Έκδοση για τη Θρησκευτική Εκπαίδευση / Greek Journal of Religious Education*, 1(1), 1-8, DOI: 10.30457/031020181

Σύνδεσμος / Link: <http://doi.org/10.30457/031020181>

Όλες οι απόψεις και οι ιδέες που εκφράζονται στην έκδοση είναι απόψεις και ιδέες των συγγραφέων και όχι του εκδότη (Πανελλήνιος Θεολογικός Σύνδεσμος ΚΑΙΡΟΣ-για την αναβάθμιση της θρησκευτικής εκπαίδευσης). / The opinions and views expressed in this publication are the opinions and views of the authors and not of the publisher (KAIROS - Greek Theological Association for the improvement of the Religious Education).

Το άρθρο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για έρευνα, διδασκαλία και ιδιωτική μελέτη. Απαγορεύεται ρητά η αναπαραγωγή, η αναδιανομή, η πώληση, η εκμετάλλευση ή η διανομή του άρθρου, μέρους ή όλου, σε οποιαδήποτε μορφή και σε οποιονδήποτε. / This article may be used for research, teaching, and private study purposes. Any substantial or systematic reproduction, redistribution, reselling, licensing or distribution in any form to anyone is forbidden.

— ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟ ΠΛΗΡΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟ —
— FOLLOWS THE FULL TEXT OF THE ARTICLE —

Ομολογιακή και μη ομολογιακή Θρησκευτική Εκπαίδευση. Ποια σημασία μπορεί να έχουν οι όροι σήμερα;

Confessional and non-confessional RE. What would be the meaning of the terms today?

Όταν το Δ.Σ και τα μέλη του Πανελληνίου Θεολογικού Συνδέσμου ΚΑΙΡΟΣ για την αναβάθμιση της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης αποφασίσαμε να προχωρήσουμε στην ίδρυση ενός νέου επιστημονικού περιοδικού για τη δημοσίευση άρθρων και ερευνητών μετά από ανώνυμη διπλή κριτική αξιολόγηση, στην ελληνική και αγγλική γλώσσα και εκπαιδευτικού υλικού και άλλων κειμένων σχετικά με τη Θρησκευτική Εκπαίδευση (ΘΕ) και σχετικών πεδίων της εκπαίδευσης, δεν φανταζόμασταν την απήχηση και ανταπόκριση που θα είχε αυτό στην Ελλάδα, την Ευρώπη και όλον τον κόσμο.

Αρχικά αγκαλιάστηκε από όλους και όλες τους/τις ειδικούς επιστήμονες του αντικειμένου και άλλους/ες με σχετικές γνώσεις. Αυτό φαίνεται αν δει κάποιος τα ονόματα που περιλαμβάνονται στις συντακτικές και

When the Board and the members of 'KAIROS - the Greek Theological Association for the improvement of Religious Education' decided to establish a new peer-review scientific journal for the publication of articles in Greek and English, as well as educational material and other texts on Religious Education and related fields of education, we could not have imagined the resonance and response it would have in Greece, Europe and indeed, globally.

It was initially embraced by not only expert scientists in the field but also others with relevant experience. A glance at the list of names in the editorial and scientific committees of the journal, both

επιστημονικές επιτροπές, την ελληνική και διεθνή, του περιοδικού. Δεν θα αναφέρουμε αναλυτικά τα ονόματα, αλλά η ενεργή και όχι τυπική συμμετοχή τους μας κάνει ιδιαίτερα υπερήφανους και οφείλουμε να τους ευχαριστήσουμε.

Ευρεία ανταπόκριση βρήκε και η πρόσκλησή μας για δημοσίευση άρθρων και εκπαιδευτικού υλικού, παρόλο που ακόμα δεν είχε κυκλοφορήσει το πρώτο τεύχος του περιοδικού. Δεν φανταζόμασταν ότι στο πρώτο κιόλας τεύχος του ΕΛΘΕ/GjRE θα περιλαμβάνονταν άρθρα και κείμενα, στην αγγλική και ελληνική γλώσσα, που έχουν αποσταλεί σύμφωνα με τις οδηγίες δημοσίευσης μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και έχουν περάσει από αξιολόγηση και ανώνυμη διπλή κριτική αξιολόγηση, ανάλογα με τη φόρμα με την οποία υποβλήθηκαν. Εκτός από τις δύο βιβλιοκρισίες του τεύχους, που έχουν γράψει ο Στρατής Ψάλτου και η Καλλιρρόη Ακανθοπούλου, κανένα άλλο άρθρο και κείμενο δεν ζητήθηκε από εμάς να συγγραφεί κατά παραγγελία, λόγω του πρώτου τεύχους. Οφείλουμε να ευχαριστήσουμε τους συγγραφείς των άρθρων και των κειμένων του πρώτου τεύχους για την εμπιστοσύνη που μας έδειξαν και επέλεξαν το ΕΛΘΕ/GjRE για τη δημοσίευση των άρθρων τους.

Και η αλήθεια είναι ότι έχουν ήδη υποβληθεί περισσότερα άρθρα, τα οποία ήδη έχουν προχωρήσει σε διαδικασία κρίσης. Για αυτό ανακοινώσαμε ότι το δεύτερο τεύχος θα κυκλοφορήσει τον Απρίλιο του 2019 με ορίζοντα να προγραμματίσουμε σύντομα τα επόμενα τεύχη. Σκοπός μας είναι κάθε υ-

Greek and International, makes this evident. While not making reference to the names in detail, their active and keen participation, however, makes us particularly proud and we owe them our thanks.

Our invitation to publish articles and educational material met with an enthusiastic response, despite the first issue not having been released yet. We did not expect that the first issue of ΕΛΘΕ/GjRE would include a wealth of articles and texts in both Greek and English, which were sent according to the publication instructions via e-mail and have been evaluated and peer-reviewed, according to required template for submission.

Apart from the two book reviews in this first issue, written by Stratis Psaltou and Kallirroï Akanthopoulos, no other article and text was written on demand, this being the first issue. We need to thank the authors of the articles and the texts of the first issue for the trust they have put in us by choosing ΕΛΘΕ/GjRE for the publication of their articles.

The truth is that more articles have already been submitted and they have already been through a peer-review process. That is why we have announced the release of the second issue in April 2019, the aim being to release the publication dates of the next issues as promptly as possible. Our aim is to peer-review any submitted article as soon as possible and to publish it in the shortest possible time. This is why the call for submission of peer-review

ποβληθέν άρθρο που μπαίνει σε διαδικασία ανώνυμης διπλής κριτικής αξιολόγησης να δημοσιεύεται στο συντομότερο χρονικό διάστημα. Γι' αυτό και η πρόσκληση για υποβολή άρθρων προς κρίση, κειμένων και εκπαιδευτικού υλικού είναι ανοιχτή σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς, χωρίς χρονικές προθεσμίες για την υποβολή.

Τα άρθρα και τα κείμενα του πρώτου τεύχους αναδεικνύουν πτυχές της ΘΕ και τους διαφορετικούς τύπους ΘΕ στα εκπαιδευτικά συστήματα των χωρών, όπως της Γερμανίας (Roebben), του Ισραήλ (Kohn), της Ελλάδας (Παπαϊωάννου), αλλά και της Ιταλίας, Βουλγαρίας, Τουρκίας και Ισπανίας (Μανιώτη). Τα πρώτα άρθρα που έφτασαν, όπως βλέπουμε, προέρχονται κυρίως από χώρες με ομολογιακή ΘΕ, με βάση την ευρωπαϊκή ορολογία. Θεωρούμε, όμως, ότι η μελέτη των άρθρων αναδεικνύει τη δυσκολία που αντιμετωπίζουμε στην παγκόσμια κοινότητα της ΘΕ στην κοινή νοηματοδότηση των βασικών όρων, όπως «confessional» – ομολογιακή, «non-confessional» – μη ομολογιακή και πρόσφατα «denominational» – ομολογιακή/μονοθρησκευτική, την ώρα που πλέον νέοι τύποι ΘΕ ερευνώνται (Roebben, Κουκουνάρας Λιάγκης) και νέες προσεγγίσεις στη διδασκαλία εξετάζονται εμπειρικά (Παπαϊωάννου, Στράντζαλης).

Αν διευκρινίσουμε κατ' αρχάς τους δύο βασικούς όρους που χρησιμοποιούμε στην Ευρώπη, θα είναι ευκολότερο να προχωρήσουμε στη δημιουργία ενός κοινού τόπου, παρόλο που τα δεδομένα αλλάζουν ραγδαία σε κάθε χώρα, διαμορφώνονται νέοι τύποι ΘΕ που αφομοιώνουν διαφορετικές, πολ-

articles, texts and educational material is open throughout the year, with no time limits for submission.

The articles and texts of the first issue highlight aspects of RE and different RE types in educational systems in countries such as Germany (Roebben), Israel (Kohn), Greece (Papaioannou), but also Italy, Bulgaria, Turkey and Spain (Maniotti). The first articles that arrived, as can be seen, come mainly from countries with a confessional RE, based on European terminology. We believe, nevertheless, that the study of the articles highlights the difficulty we face in the global community of RE in the common understanding of the basic terms, such as “confessional”, “non-confessional”, and recently “denominational”, while new types of RE are being researched (Roebben, Koukounaras Liagkis) and new approaches to teaching are examined empirically (Papaioannou, Stratzalis).

By initially clarifying the two basic terms we use in Europe, it will be easier to move to the development of a common ground, although the data is changing rapidly in each country; new types of RE are formed assuming different, often pedagogical, theological and philosophical approaches (eg in Denmark, Sweden, Latvia, etc.) or even the position

λές φορές, παιδαγωγικές, θεολογικές και φιλοσοφικές προσεγγίσεις (π.χ. στη Δανία, Σουηδία, Λετονία κ.ά.) ή ακόμη η θέση της θρησκείας στο δημόσιο σχολείο δεν είναι δεδομένη και πάντα σχετιζόμενη με το μάθημα των Θρησκευτικών ή αφορά μόνο τα θρησκευτικά σχολεία – άρα ανάλογα διαφέρει ο τύπος της ΘΕ (π.χ. Η.Π.Α., Ισραήλ, Νότια Αφρική, Αυστραλία κ.ά.).

Με τους όρους «ομολογιακή» και «μη ομολογιακή» ΘΕ γενικά μιλάμε όλοι για ένα κατηχητικό, σε κάποιο βαθμό, μάθημα στη δημόσια Πρωτοβάθμια ή Δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Παρόλο που χρησιμοποιούμε χριστιανικούς όρους, όπως κατηχητικό, ομολογιακό κ.ά. θεωρούμε ότι στην περίπτωση της ΘΕ αυτοί αφορούν όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα, ανεξαρτήτου θρησκείας ή πληθυσμού (π.χ. Τουρκία, Ισραήλ, Νιγηρία κ.ά.). Το ομολογιακό μάθημα είναι υποχρεωτικό, με δικαίωμα απαλλαγής, ή προαιρετικό. Σε κάποιες περιπτώσεις ομολογιακού μαθήματος υφίσταται εναλλακτικό μάθημα Ηθικής ή Φιλοσοφίας (π.χ. Γερμανία και Βέλγιο). Το μη ομολογιακό μάθημα δεν είναι κατηχητικό, αλλά μπορεί να είναι πολυθρησκευτικό, να διδάσκονται δηλαδή ισοτίμα οι θρησκείες (π.χ. Αγγλία) ή μονοθρησκευτικό, να διδάσκεται κυρίως μία θρησκεία και σε ένα βαθμό και άλλες θρησκείες και θεωρίες για τον κόσμο (worldviews) (π.χ. Νορβηγία). Σε κάποιες χώρες μπορεί να υφίστανται και τα δύο ανάλογα τη βαθμίδα εκπαίδευσης (π.χ. Δανία, Ολλανδία) και σε κάποιες χώρες μπορεί να υφίστανται διαφορετικά συστήματα, ανάλογα την περιοχή ή τα κρατίδια (π.χ. Μεγάλη Βρετα-

of religion in state schools is not a given and is always related to RE or only concerns religious schools (such as those in the US, Israel, South Africa, Australia, etc.).

With the term “confessional” and “non-confessional” RE, we generally talk about a catechetical, to a certain extent, subject in Primary or Secondary Education. Although we use terms derived from Christianity, such as catechetical, confessional, etc. we think that in the case of RE, they concern all educational systems, regardless of the religion of the state or the population (e.g. Turkey, Israel, Nigeria, etc.). Confessional RE is compulsory, with a right of exemption, or optional. In some cases, an alternative course of Ethics or Philosophy exists (e.g. Germany and Belgium). Non-confessional RE is not catechetical, but it may be multi-religious, namely religions being taught equally (e.g. England), or mono-religious, one religion and, to some extent, other religions and worldviews being taught, (e.g. Norway).

In some countries there may be both RE, confessional and non-confessional, depending on the levels of the education – Primary and Secondary (e.g. Denmark, the Netherlands), and in some countries there may be different systems and types, depending on the region or the different states (e.g. UK, Germany etc.). In addi-

νία, Γερμανία κ.ά.). Επίσης, αυτό που δεν είναι δεδομένο στις περισσότερες χώρες είναι το κοινό εθνικό ΑΠΣ για τη ΘΕ, αφού είναι σύνηθες αυτό να διαμορφώνεται τοπικά ή ακόμη και ανά σχολείο (π.χ. Ηνωμένο Βασίλειο, Ολλανδία).

Αν διαβάσει κανείς τα άρθρα και τα κείμενα του πρώτου τεύχους θα συμπεράνει ότι στην εποχή μας οι όροι αυτοί δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν γενικά και στις περισσότερες περιπτώσεις δεν αφορούν πια τον σκοπό και το περιεχόμενο του μαθήματος, πολύ περισσότερο την παιδαγωγική προσέγγισή του. Προσδιορίζουν μόνο το ποιος οργανώνει τη ΘΕ, η Πολιτεία ή η θρησκευτική κοινότητα, και αν είναι ένα κοινό μάθημα για όλους τους μαθητές/όλες τις μαθήτριες ή πολλά μαθήματα, ανάλογα με την επιλογή των μαθητών/τριών, οι οποίοι/ες δεν είναι δεδομένο ότι ανήκουν στη θρησκευτική κοινότητα της οποίας το μάθημα επιλέγουν να παρακολουθήσουν μία συγκεκριμένη χρονιά, π.χ. το Ευαγγελικό στη Γερμανία ή στη Φινλανδία.

Ο όρος «denominational» θεωρούμε ότι ανέκυψε ακριβώς για να προσδιορίσει αυτή τη λεπτή διαφορά που υπάρχει στο ομολογιακό μάθημα που έχει σκοπό την κατήχηση και στο ομολογιακό μάθημα που έχει σκοπό την κατήχηση, αλλά είναι ανοιχτό και στις άλλες θρησκείες. Στην πρώτη περίπτωση οι άλλες θρησκείες παρουσιάζονται από την οπτική της θρησκείας που οργανώνει το μάθημα ενώ στη δεύτερη, οι θρησκείες παρουσιάζονται πιο αντικειμενικά και φαινομενολογικά. Και στις δύο περιπτώσεις πάντως το μάθημα ανήκει στις θρησκευτι-

tion, what is not given in most countries is the common national Curriculum for RE, since it is usual for it to be formed locally or even by the school (e.g. the UK, The Netherlands).

If one reads the articles and texts of the first issue one might come to the conclusion that in our times these terms cannot be used generally and, in most cases, they no longer concern the purpose and content of RE, let alone its pedagogical approach. They identify only those who organize RE - the State or the religious community and, whether it is one subject for all students or many different courses; depending on the choice of students where it is not a given that they belong to the religious community pertaining to the RE lesson they chose to attend that year, e.g. the Evangelical in Germany or Finland.

The term “denominational” is thought to have arisen precisely to identify this subtle difference between the confessional RE that has as its aim catechism and the confessional RE that has as its aim not only catechism but is also open to other religions. In the first case, other religions are presented from the perspective of the religion that organizes the RE lesson, while in the second, religions are presented more objectively and phenomenologically. In both cases, however, RE belongs to the religious communities.

χές κοινότητες.

Η αλήθεια είναι ότι αυτό που επιδιώκουν οι περισσότεροι επιστήμονες στην εποχή μας είναι να αποφύγουν τον όρο κατηχητικό μάθημα, ενώ σε κάθε χρήση των όρων ομολογιακή ή μη ομολογιακή ΘΕ υπόρρητα εννοείται καταφατικά ή αποφατικά. Οπότε είναι πολύ χρήσιμο να δεχτούμε ότι θα χρησιμοποιούμε τους παραπάνω όρους, ομολογιακό και μη ομολογιακό, για να προσδιορίσουμε σε ποιον ανήκει η οργάνωση και η διδασκαλία του μαθήματος και θα τους προσδιορίζουμε επιπλέον, όσο είναι δυνατόν, με τους όρους α) μονοθρησκευτικό (κυρίως μία θρησκεία, αλλά και άλλες θρησκείες και θεωρίες για τον κόσμο) ή πολυθρησκευτικό και β) κατηχητικό ή μη κατηχητικό, όταν ρητά σκοπεύει στην ένταξη σε μία θρησκευτική κοινότητα, μέσω της διδασκαλίας και της θρησκευτικής πρακτικής ή όχι. Θεωρούμε περισσότερο τίμιο και καθαρό αυτόν τον προσδιορισμό της ΘΕ. Και πάλι είναι καλό να πούμε ότι όλα τα παραπάνω αφορούν τη ΘΕ, δηλαδή το μάθημα του ωρολογίου προγράμματος του δημόσιου σχολείου και όχι γενικά τη σχολική θρησκευτική αγωγή, που προσφέρεται στο σχολείο και με άλλα μέσα, εκτός του μαθήματος, όπως λατρεία, γιορτές κ.ά. Μπορεί λοιπόν η ΘΕ να είναι μη ομολογιακή, μονοθρησκευτική, μη κατηχητική και η σχολική θρησκευτική αγωγή να είναι ομολογιακή, μονοθρησκευτική και κατηχητική (π.χ. στην Ελλάδα, μετά το 2016).

Οι παραπάνω σχέψεις είναι χρήσιμες στη μελέτη του προγράμματος που εφαρμόζει ο Bert Roebben στη Γερμανία, σε μία χώρα

The truth is that what most scientists seek in our time is to avoid the term catechetical RE, while any use of the term confessional or non-confessional RE, is implicitly thought of as affirmative or negative. So it is very useful to accept that we will use the terms confessional and non-confessional to determine to whom the organization and teaching of the subject belongs, and we will further identify them as far as possible with the terms of a) mono-religious (especially one religion, but also other religions and worldviews) or multi-religious and b) catechetical or non-catechetical when its express intention is to integrate someone into a religious community through teaching and religious practice or not.

We believe that this is a more honest and clear definition of RE. Again, it is worth noting that all the above concern RE, that is, the subject of the state school curriculum and not school religious education generally, which is offered at school through other means other than the lesson, such as worship, celebrations etc. That means that RE as a subject may be non-confessional, mono-religious and non-catechetical while school religious education may be confessional, mono-religious and catechetical (e.g. in the case of Greece, after 2016).

The above considerations are useful in studying the program implemented by Bert Roebben in Germany, a country with

με ομολογιακή ΘΕ, με κέντρο της την «πνευματικότητα» και την υποστήριξη των μαθητών/τριών να ανακαλύψουν ξανά τους ιερούς τόπους, τις τελετουργίες και τα κείμενα, με παιδαγωγικές και θεολογικές προϋποθέσεις, ως πηγές θρησκευτικής εκπαίδευσης. Παρόμοια λειτουργούν στη μελέτη των ερευνών του Eli Kohn για την προσευχή στα σχολεία του Ισραήλ, του Μανώλη Παπαϊωάννου για τη χρήση του διαθρησκειακού διαλόγου ως διδακτική τεχνική που εφαρμόζεται σε τάξεις με μαθητές/τριες με διαφορετικές θρησκείες – στην περίπτωση του μελετήθηκε η συνύπαρξη χριστιανών και μουσουλμάνων μαθητών σε ελληνικό σχολείο, και του Σπύρου Κιουλάνη, για τον σχεδιασμό και παραγωγή εκπαιδευτικού – θεολογικού υλικού στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Ακόμη περισσότερο καλούμαστε να σκεφτούμε ξανά τη νοηματοδότηση των όρων διαβάζοντας τη θεωρητική πρόταση του π. Βασιλείου Θερμού για το μάθημα των Θρησκευτικών στην Ελλάδα και την παρουσίαση από την Αγγελική Μανιώτη, ενός ευρωπαϊκού προγράμματος χωρών της Μεσογείου, με ομολογιακή κυρίως ΘΕ, που ερεύνησαν την κονστρουκτιβιστική προσέγγιση της διδασκαλίας της θρησκείας στο σχολείο.

Η μελέτη των σχεδίων μαθήματος του Νίκου Τσιρέβελου και Θεώνης Μπούρα αποδεικνύει ότι η πράξη της ΘΕ στα ελληνικά σχολεία έχει ήδη αλλάξει και πραγματώνει μία μη ομολογιακή, μονοθρησκευτική και μη κατηχητική ΘΕ, χωρίς να θυσιάζει διόλου το θεολογικό περιεχόμενο του μαθήματος και την παροχή εκπαιδευτικής ε-

a confessional RE, centered on “spirituality” which supports students in rediscovering the holy places, rituals and texts, with pedagogical and theological preconditions, as sources of religious education. Similarly, there is the same function of the above considerations in the study of Eli Kohn’s research on prayer in Israeli schools, Manolis Papaioannou’s research on the use of interfaith dialogue as a teaching technique applied to classes with pupils with different religions – in his case, the study of the coexistence of Christian and Muslim students in a Greek school – , and another research by Spyros Kioulanis, on the design and production of educational and theological material for distance learning. Even more so, we are called upon to think again about our understanding of the terms by reading the theoretical suggestion of Rev. Vasilios Thermos for RE in Greece and the presentation by Angeliki Maniotti, of a European program in the Mediterranean countries with a mainly confessional RE, who has explored the constructivist approach to teaching religion at school.

The study of the lesson plans by Nikos Tsirevelos and Theoni Boura demonstrates that the practice of RE in Greek schools has already changed and realizes a non-confessional, mono-religious and non-catechetical RE without sacrificing the theological content of the subject and the educational experience for one vague for-

μπειρίας χάριν μίας άόριστης τυπικής παρουσίας της θρησκευτικής ύλης, όπως, για πολλούς λόγους, γινόταν εδώ και δεκαετίες.

Οι περιπτώσεις των δύο βιβλίων, που επιμελήθηκαν, το πρώτο, οι Γ. Κουγιουμτζής, Γ. Καπετανάκης και Γ. Μπίκος και το δεύτερο, η Α. Ζιάκα, μάλιστα και στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, και παρουσιάζονται κριτικά από ειδικούς επιστήμονες, αναδεικνύουν το τοπίο της ΘΕ στην Ελλάδα και την Ευρώπη ενώ οι ανταποκρίσεις των δύο συνεδρίων ουσιαστικά συνδράμουν στη σφαιρική χαρτογράφηση της πραγματικότητας της ΘΕ που καλούμαστε όλοι και όλες να εξερευνήσουμε.

Ελπίζουμε αυτό το πρώτο τεύχος του ΕλΘΕ/GjRE να αποτελέσει την απαρχή νέων υποθέσεων, ερευνών και μελετών και αφορμή για συγγραφή νέων άρθρων και κειμένων που θα φιλοξενηθούν στο περιοδικό μας, το οποίο απευθύνεται σε όλον τον κόσμο και δημοσιεύει άρθρα σχετικά με τη ΘΕ και διδασκαλία όλων των θρησκειών σε οποιαδήποτε εκπαιδευτική βαθμίδα.

Καλή μας αρχή!

mal presentation of religious matter, as has been the case for many reasons over the decades.

The cases of the two books, the first edited by G. Kougioumtzis, G. Kapetanakis and G. Bikos, and the second by A. Ziaka, in Greek and English, that have been presented critically by experts, highlight the landscape of RE in Greece and Europe, while the reports of the two conferences essentially contribute to the global mapping of the RE reality that we all have to explore.

We hope that this first issue of ΕλΘΕ/GjRE will be the beginning of new hypotheses, researches and studies and the occasion for writing new articles and texts to be hosted in our journal, which is addressed to the whole world and publishes articles on RE and teaching of all religions at any and every educational level.

May it be a fruitful beginning!

Μάριος Κουκουνάρας Λιάγκης / Marios Koukounaras Liagkis
Οκτώβριος / October 2018